

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3348

Vragen van de leden **El Fassed** en **Dibi** (beiden GroenLinks) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *de inperking van vrijheid van meningsuiting door verschillende landen* (ingezonden 8 augustus 2012).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 3 september 2012).

Vraag 1

In hoeverre acht u uzelf succesvol in het bereiken van uw doelstellingen op het speerpunt vrijheid van meningsuiting en religie binnen het thema mensenrechten?

Antwoord 1

Vrijheid van meningsuiting en religie is essentieel voor het functioneren van een democratisch bestel. Nederland stelt de inperking van vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst en de gevolgen hiervan voor mensenrechtenverdedigers dan ook regelmatig aan de orde zowel bilateraal als in EU- en VN-verband.

Bij de bevordering van vrijheid van meningsuiting heb ik speciale aandacht voor internetvrijheid. Zo zat ik in Den Haag eind 2011 een internationale ministeriële conferentie voor over internetvrijheid, waarbij Nederland met een aantal gelijkgezinde landen de Freedom Online coalitie oprichtte. Samenwerking met deze landen heeft bijgedragen aan een sterke gezamenlijke inzet op internetvrijheid in de Mensenrechtenraad en de OVSE. Daarnaast draagt Nederland uit het mensenrechtenfonds bij aan een veelvoud aan projecten ter bevordering van de vrijheid van meningsuiting wereldwijd.

Over de bilaterale Nederlandse inzet om vrijheid van religie te bevorderen verwijs ik naar de kamerbrief met de uitkomsten van de Pilot Vrijheid van Godsdienst en Levensovertuiging van 16 maart jl. (Kamerstuk 32735). Daarnaast besteedt Nederland specifieke aandacht aan dit thema als medeorganisator van een side-event tijdens de ministeriële week van de aankomende algemene vergadering van de VN.

Vraag 2

Wat heeft u de afgelopen tijd bijvoorbeeld gedaan aan de arrestatie en detinerings van Anton Suryapin in Wit Rusland¹ en Mouad Belghouat in Marokko?²

Antwoord 2

Ik veroordeel de intimidatie, arrestatie en detentie van journalisten, mensenrechtenactivisten en andere Wit-Russische burgers die gebruik maken van hun universele rechten, waaronder Anton Suryapin, ten stelligste. Op 14 augustus jl. is de Wit-Russische ambassadeur ontboden op het ministerie, in een gecoördineerde actie van de hele EU naar aanleiding van de uitwijzing van alle diplomatieke staf van de Zweedse ambassade in Minsk. Nu de tweede veroordeling tegen Mouad Belghouat in hoger beroep is bevestigd, zie ik aanleiding in EU-verband aan de orde te stellen op welke wijze onze verontrusting over deze zaak tot uiting moet worden gebracht aan de Marokkaanse autoriteiten.

Vraag 3

Bent u bekend met de rechtszaak tegen Pussy Riot in Rusland wegens het zingen van een protestlied in een kerk?³

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Deelt u de mening dat de reactie van de Russische autoriteiten schandelijk en disproportioneel is, aangezien de bandleden van Pussy Riot al maandenlang onder deplorabele omstandigheden in voorarrest worden gehouden en zij mogelijk geen eerlijk proces krijgen?

Antwoord 4

Ik deel de brede internationale zorgen over de verhouding tussen enerzijds de beperkte zwaarte van het vergrijp, en anderzijds de lengte van het voorarrest, de strafeis en de uiteindelijke straf.

Vraag 5 en 6

Bent u bereid om de Russische ambassadeur te ontbieden om te protesteren tegen deze inperking van de vrijheid van meningsuiting van de bandleden van Pussy Riot en de trend in Rusland om de vrijheid van meningsuiting steeds verder in te perken via wetgeving en andere middelen? Bent u bereid op deze manier de vele andere overheden en NGO's te steunen in hun strijd voor eerbiediging van dit internationaal erkende mensenrecht? Zo nee, waarom niet?

Bent u bereid lady Ashton, EU hoge commissaris voor de mensenrechten, te bewegen een diplomatiek signaal af te geven dat de EU de vrijheid van meningsuiting hoog in het vaandel heeft en zich grote zorgen maakt over de verschillende maatregelen die Rusland neemt om deze in te perken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5 en 6

Vrijheid van meningsuiting maakt deel uit van de mensenrechtendialoog tussen Rusland en de Europese Unie, waarvan de meest recente bijeenkomst op 20 juli jl. in Brussel plaatsvond. Tijdens bilaterale consultaties tussen de Nederlandse en Russische mensenrechtenambassadeurs op 18 juli jl. in Den Haag kwam vrijheid van meningsuiting uitgebreid aan de orde. Zowel tijdens dit bilaterale gesprek als tijdens de Europees-Russische mensenrechtendialoog werden bovengenoemde zorgen over de Pussy Riot-zaak overbracht. Daarnaast heeft Hoge Vertegenwoordiger Catherine Ashton op 7 augustus jl. namens de EU haar zorgen over de procesgang kenbaar gemaakt. Op de dag van de uitspraak, 18 augustus jl., heeft HV Ashton haar teleurstelling

¹ <http://www.amnesty.nl/nieuwsportaal/pers/belarus-urged-release-teddy-bear-free-speech-activist>

² <http://www.rnw.nl/africa/bulletin/jailed-pro-reform-morocco-rapper-hunger-strike>

³ <http://freepussyriot.org/>

uitgesproken over de disproportionele straf en haar verwachting uitgesproken dat deze straf zal worden herzien.